

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΓΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

4^η Δημοτική Κοινότητα

ΑΓΑΛΜΑΤΑ
ΔΡΟΜΟΙ
ΚΤΗΡΙΑ
ΚΡΗΝΕΣ
ΚΗΠΟΙ
ΣΙΝΤΡΙΒΑΝΙΑ
ΠΛΑΤΕΙΕΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

περιηγούμε, καταγράφουμε, συλλέγουμε προφορικές μαρτυρίες, φωτογραφίζουμε, κυνηγάμε θησαυρούς, ζωγραφίζουμε, συμμετέχουμε σε διαγωνισμό φωτογραφίας και στήνουμε μια έκθεση!

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

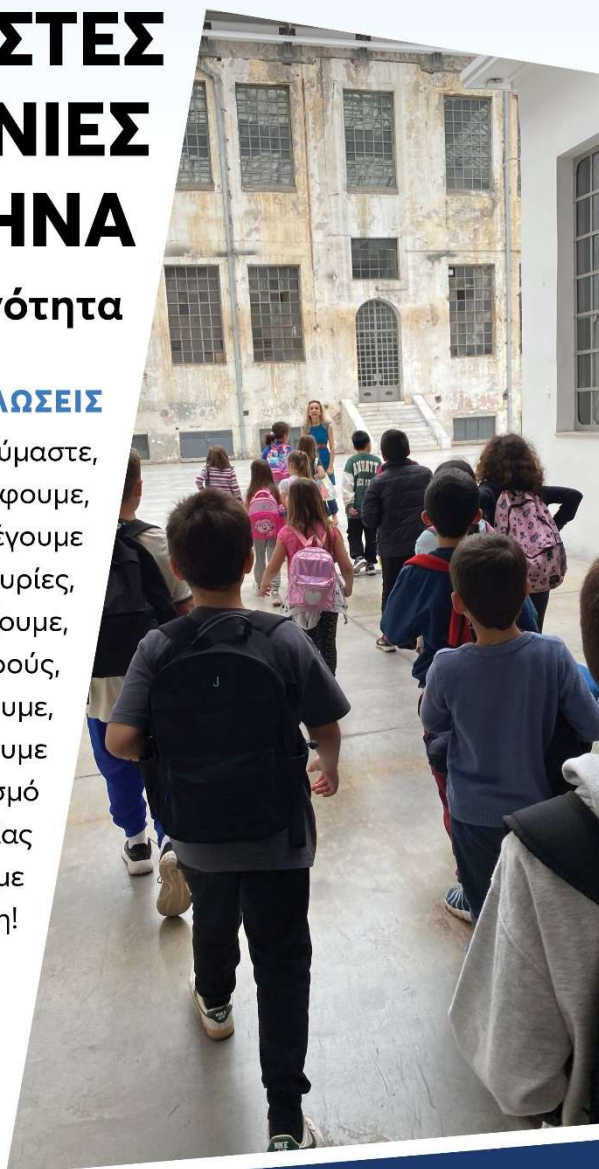
MONUMENTA

ΔΗΜΟΣ

ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

16-18 ΜΑΪΟΥ 2026

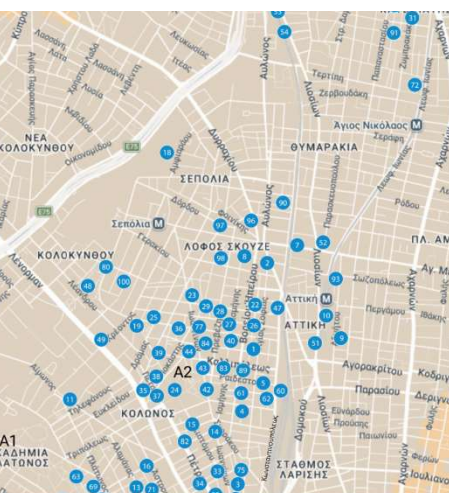

Δράση: « Άγνωστες Γωνιές στην Αθήνα - 4η Δημοτική Κοινότητα»

Διοργάνωση:
Περιφέρεια Αττικής, ΟΠΑΝΔΑ
Συνεργασία: **MONUMENTA**
συμμετοχή: **Happy Elephant**

Απολογισμός

Η Δράση «ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΓΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ - 4^η Δημοτική Κοινότητα» εντάσσεται στο πλαίσιο του ευρύτερου προγράμματος της Περιφέρειας Αττικής «Στην αγκαλιά της Αττικής, Πολιτισμός-Αθλητισμός στις γειτονιές μας», είναι συνδιοργάνωση της Περιφέρειας Αττικής και του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (ΟΠΑΝΔΑ), με τη συνεργασία της MONUMENTA και τη συμμετοχή της Happy Elephant. Η θεματική της δράσης επιλέχθηκε από τον ΟΠΑΝΔΑ προκειμένου να αναδειχθεί η 4^η Κοινότητα, η οποία περιλαμβάνει πλούσιο πολιτιστικό και αρχιτεκτονικό απόθεμα. Το περιεχόμενο της δράσης σχεδιάστηκε από τον ΟΠΑΝΔΑ και τη MONUMENTA και πραγματοποιήθηκε από τους δύο φορείς με τη συμμετοχή της Happy Elephant. Η συνεργασία της 4^{ης} Δημοτικής Κοινότητας, της οποίας η έδρα (Αλεξανδρείας 35) αποτέλεσε το σημείο αναφοράς των δραστηριοτήτων ήταν πολύ σημαντική. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν 16-18 Μαΐου 2026.

Η 4η Δημοτική Κοινότητα ορίζεται από τις οδούς Νιρβάνα, Αχαρνών, Ιωνίας, Αδμητού, Πεισιστράτου, Κωνσταντινουπόλεως, Δομοκού, Θεόδωρου Δηλιγιάννη, Ανδρομάχης, Κερατσινίου, Σερρών και τις λεωφόρους Αθηνών και Κηφισού. Περιλαμβάνει τις συνοικίες Ακαδημία Πλάτωνος, Κολοκυνθού, Κολωνός, Νιρβάνα και Σεπόλια. Η ιστορία της ανάγεται στους αρχαίους χρόνους (η ίδρυση της Ακαδημίας Πλάτωνος τοποθετείται το 387 π.Χ.) και η κατοίκησή της στους νεότερους χρόνους ξεκίνησε τον 19^ο αιώνα. Έτσι, η 4^η ΔΚ περιλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους πολυάριθμα κτήρια όλων των ρυθμών (νεοκλασικισμού, εκλεκτικισμού, μοντέρνου κινήματος), πλατείες (Ακαδημίας Πλάτωνος, Αγίου Μελετίου, Αθανάσιου Διάκου, Σωτήρη Πέτρουλα, Κολωνού κ.ά.), άλση, αγάλματα, κρήνες κ.ά.

Στόχος των εκδηλώσεων ήταν η γνωριμία και η επαφή με τα μνημεία, τα τοπόσημα, τις άγνωστες γωνιές, την ιστορία και την αρχιτεκτονική κληρονομιά εν γένει της 4^{ης} ΔΚ με απώτερο σκοπό την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση, αλλά και την προστασία του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντός της. Οι εκδηλώσεις διήρκησαν τρεις ημέρες και περιελάμβαναν εργαστήρια για παιδιά και ενήλικες με έρευνα σε χάρτες, καταγραφές, συλλογή προφορικών μαρτυριών, κυνήγι θησαυρού, ξενάγηση, διαγωνισμό φωτογραφίας, έκθεση φωτογραφίας στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του κτηρίου της 4^{ης} ΔΚ και τον σχεδιασμό έντυπου υλικού και κονκάρδων για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του Κοινού.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
στις γειτονιές μας

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΓΩΝΙΕΣ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
4η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
+ 30 697 330 8857
info@monumenta.gr
www.monumenta.org

Δράση
"Άγνωστες γωνιές στην Αθήνα - 4η Δημοτική Κοινότητα"

MONUMENTA

ΕΡΓΟΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΣ

ΔΗΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
10/4-10/5/2026

Εκδηλώσεις

Αναλυτικότερα, από τις 8 Απριλίου έως τις 10 Μαΐου 2026, προηγήθηκε των εκδηλώσεων η διεξαγωγή ενός διαγωνισμού φωτογραφίας με θέμα το αρχιτεκτονικό περιβάλλον της 4^{ης} ΔΚ: Κτήρια, πλατείες, δρόμοι, κήποι, αγάλματα, αρχαιολογικοί χώροι, γωνιές που φανερώνουν την ιστορία, την ατμόσφαιρα, τη ζωή στην 4η Δημοτική Κοινότητα. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν συνολικά 22 άτομα, εκ των οποίων 18 διαγωνιζόμενοι και διαγωνιζόμενες και τέσσερις συμμετέχουσες εκτός διαγωνισμού. Μετά το πέρας του διαγωνισμού οργανώθηκε στην Αίθουσα Εκδηλώσεων της 4^{ης} ΔΚ έκθεση των φωτογραφιών, η οποία ήταν επισκέψιμη από τις 16 έως 22 Μαΐου 2026. Το στήσιμο της έκθεσης έγινε στις 15 Μαΐου από τις Α. Παπαδοπούλου και Μ. Χατζηαλεξίου.

Την πρώτη ημέρα των εκδηλώσεων, το Σάββατο 16 Μαΐου 2026, οργανώθηκαν Εργαστήρια Δημιουργικής Μάθησης για Παιδιά, Νέους και Ενήλικες (11.30 - 14.30) στην αίθουσα εκδηλώσεων της 4^{ης} ΔΚ. Τα εργαστήρια στα οποία συμμετείχαν δύο μαθήτριες Λυκείου, έξι φοιτήτριες/φοιτητές και δέκα ενήλικες, περιελάμβαναν α) την αναζήτηση πληροφοριών για την 4η ΔΚ μέσα σε βιβλία, χάρτες και παλιές φωτογραφίες, προερχόμενα από το Αρχείο της MONUMENTA, β) επιλογή και τεκμηρίωση κτηρίου από τον χάρτη και αναζήτηση στοιχείων της ιστορίας του και της μορφολογίας του. Για τα εργαστήρια δημιουργήθηκε εκπαιδευτικό έντυπο το οποίο περιλαμβάνει τα στάδια καταγραφής και τεκμηρίωσης ενός κτηρίου. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν για κάθε κτήριο συμπεριλήφθηκαν από τους συμμετέχοντες στο κάθε έντυπο. Αξίζει να σημειωθεί η συμμετοχή δύο παλιών κατοίκων του Κολωνού, της κ. Λίτσας Γαλέου και του κ.

Γιώργου Καραντζά στα εργαστήρια, οι οποίοι έδωσαν συνεντεύξεις, παρουσία όλων των συμμετεχόντων, για κτήρια της περιοχής, μετατρέποντας τα εργαστήρια σε μια ιδιαίτερα βιωματική εμπειρία της ιστορίας του τόπου.

Τη δεύτερη ημέρα των εκδηλώσεων, την Κυριακή 17 Μαΐου 2026, πραγματοποιήθηκε περίπατος με τη MONUMENTA (11.00-13.00). Οι 70 συμμετέχοντες με αφετηρία το Δημόσιο Καπνεργοστάσιο (Λένορμαν 215) περιηγήθηκαν με τη MONUMENTA στη γειτονιά του Κολωνού. Ξεκίνησε από το Καπνεργοστάσιο και συνεχίστηκε σε διάφορα κτήρια, όπως το βουστάσιο, τις προσφυγικές κατοικίες "της Βασιλίσσης", όπως τις ονομάζουν οι κάτοικοι, το 57ο Δημοτικό Σχολείο, έργο του αρχιτέκτονα Νικολάου Μητσάκη, για να καταλήξει στον Ίππιο Κολωνό. Περπατώντας συναντήσαμε διάφορους τύπους κτηρίων και συζητήσαμε για τα αρχιτεκτονικά ρεύματα που κυριάρχησαν στην περιοχή. Η κάτοικος του Κολωνού κ. Λίτσα Γαλέου μίλησε για κτήρια που σώζονται αλλά και για άλλα που κατεδαφίστηκαν ζωντανεύοντας αλλοτινές εποχές. Παράλληλα εφαρμόστηκε κυνήγι θησαυρού για παιδιά, που σχεδίασε η Happy Elephant. Η MONUMENTA συνεργάστηκε μαζί της στην τεκμηρίωση των κτηρίων που επέλεξε για το κυνήγι. Την ίδια ημέρα έλαβε χώρα στη Αίθουσα Εκδηλώσεων της 4^{ης} ΔΚ η απονομή βραβείων του

διαγωνισμού φωτογραφίας (13.00). Οι περίπου 70 παρευρισκόμενοι/παρευρισκόμενες ενημερώθηκαν για τη δράση «ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΓΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ - 4^η Δημοτική Κοινότητα» και τα αποτελέσματα του διαγωνισμού. Συνολικά, απονεμήθηκαν στους νικητές τρία βραβεία (1ο βραβείο: Δέσποινα Τσαλίκη, 2ο βραβείο: Φοίβος Ζώης, 3ο βραβείο: Παναγιώτα Φλυτούρη) και επτά έπαινοι που συνοδεύονταν με βιβλία αρχιτεκτονικής και κονκάρδες (βλ. επαίνους <https://www.monumenta.org/news/news-and-announcements/site:6GBP-D7FTFPB07>). Να σημειωθεί ότι διεξήχθη και ψηφοφορία κοινού σύμφωνα με την οποία 1^ο βραβείο δόθηκε στην και με έπαινο βραβευθείσα Νάνσυ Σταύρου. Τα βραβεία

απονεμήθηκαν από τον εκπρόσωπο του ΟΠΑΝΔΑ κ. Θοδωρή Παναγιώτου. Την κριτική επιτροπή αποτελούσαν: δύο μέλη του ΟΠΑΝΔΑ, δύο μέλη της MONUMENTA και ο φωτογράφος Jeff Vanderpool. Επίσης, δόθηκε τιμητικός έπαινος από τη MONUMENTA στην κ. Λίτσα Γαλέου για την όλη της εθελοντική προσφορά στην ανάδειξη της αρχιτεκτονικής της 4^{ης} ΔΚ.

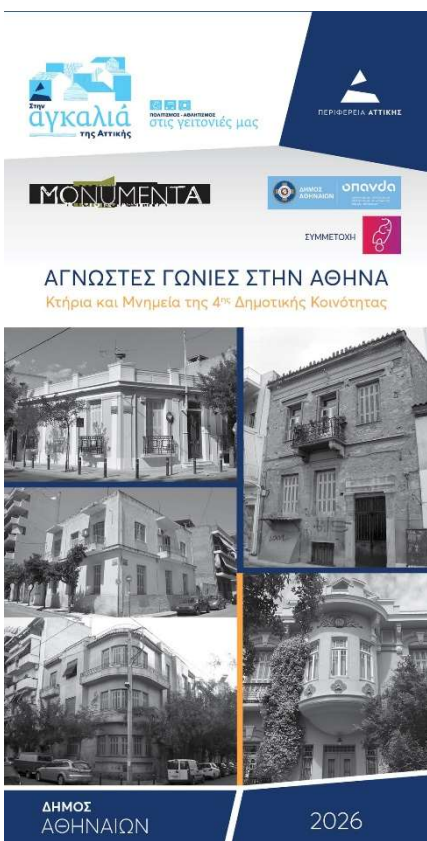
Την **τρίτη ημέρα, τη Δευτέρα 18 Μαΐου**, πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο 67^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, στην 4^η ΔΚ. Το πρόγραμμα που ήταν αφιερωμένο στην καταγραφή και τεκμηρίωση των ιστορικών κτηρίων παρακολούθησαν δύο τμήματα της Δ' τάξης και δύο τμήματα της Στ' τάξης, συνολικά 104 μαθητές και τέσσερις δασκάλες. Επίσης, το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε και την Πέμπτη 21 Μαΐου στο 11^ο Δημοτικό Σχολείο της 4^{ης} ΔΚ,

το οποίο παρακολούθησαν τμήματα της Γ' και Ε' τάξης, συνολικά 50 μαθητές και δύο εκπαιδευτικοί.

Ενημερωτικό υλικό

Για την ενημέρωση σχετικά με τη Δράση και την προσέλκυση του κοινού στις παραπάνω εκδηλώσεις δημιουργήθηκαν σε έντυπη και ψηφιακή μορφή δύο

αφίσες, μία σχετική με το διαγωνισμό φωτογραφίας και μία σχετική με το πρόγραμμα των εκδηλώσεων (200 τεμάχια). Δημιουργήθηκαν, επίσης, για την περαιτέρω πληροφόρηση του κοινού για την 4η Δημοτική Κοινότητα, ένας χάρτης με 101 κτήρια και μνημεία, με πληροφορίες για το καθένα καθώς και ιστορικά στοιχεία της 4^{ης} Δημοτικής Κοινότητας, σε 1000 αντίτυπα. Της συγγραφής των κειμένων των κτηρίων του χάρτη προηγήθηκε επιτόπια καταγραφή, φωτογράφιση των κτηρίων και έρευνα σε αρχεία από τις Α. Παπαδοπούλου και Μ. Χατζηαλεξίου. Ο χάρτης διανεμήθηκε στους συμμετέχοντες στις εκδηλώσεις και στους δασκάλους των σχολείων που παρακολούθησαν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ο χάρτης διανέμεται και στα γραφεία του ΟΠΑΝΔΑ, της 4^{ης} ΔΚ και της MONUMENTA. Επίσης, σχεδιάστηκε και τυπώθηκε κονκάρδα με λογότυπο την 4^η ΔΚ σε 200 τεμάχια, η οποία διανεμήθηκε στους συμμετέχοντες στις εκδηλώσεις. Η αρχαιολόγος Αθηνά Παπαδοπούλου σχεδίασε το λογότυπο. Τέλος δημιουργήθηκε εκπαιδευτικό έντυπο με θέμα την καταγραφή και τεκμηρίωση των κτηρίων, το οποίο χρησιμοποιήθηκε στα εργαστήρια και μοιράστηκε στους μαθητές που παρακολούθησαν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Το περιεχόμενο του εντύπου σχεδιάστηκε από τη MONUMENTA.

Συμμετοχή Κοινού

Στις εκδηλώσεις συνολικά συμμετείχαν κατά προσέγγιση 150 άτομα διαφόρων ηλικιακών ομάδων, από περιοχές της 4ης Δημοτικής Κοινότητας, κι όχι μόνο (20 άτομα στα εργαστήρια, 70 άτομα στην ξενάγηση, 60 άτομα στη βράβευση των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό φωτογραφίας).

Ενημέρωση-Δημοσιεύματα στον Τύπο και Συνεντεύξεις

Η MONUMENTA έγραψε και έστειλε σε όλα τα μέσα δελτίο τύπου για την παραπάνω δράση. Πολλές ήταν οι αναρτήσεις που έγιναν στον ηλεκτρονικό Τύπο και σε περιοδικά. Ενδεικτικά αναφέρονται: Αθηνόραμα, In2Life, Η Πόλη Ζει, Αρχαιολογία (βλ. παράρτημα Α). Επίσης αφιέρωμα στη δράση έγινε στην ιστοσελίδα του Δήμου Αθηναίων και της MONUMENTA. Υπολογίζεται ότι για τη δράση ενημερώθηκαν πάνω από 120.000 άτομα λόγω της ανάρτησης των αφισών και κειμένων στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Μόνο τις σελίδες της MONUMENTA στο διαδίκτυο παρακολουθούν πάνω από 70.000 άτομα. Τέλος στάλθηκε πρόσκληση, σε όλα τα σχολεία της 4^{ης} ΔΚ, σε τοπικούς συλλόγους, στα μέλη της MONUMENTA κ.ά. Αφίσες αναρτήθηκαν στο κτήριο της 4^{ης} ΔΚ, σε σχολεία και σε κεντρικά σημεία της περιοχής.

Αποτελέσματα Δράσης

Μέσα από τη δράση «ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΓΩΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ - 4^η Δημοτική Κοινότητα» αναδείχθηκε η αρχιτεκτονική, ιστορική και πολιτισμική αξία της 4ης Δημοτικής Κοινότητας. Η ανάδειξη αυτή, ευαισθητοποίησε τους κατοίκους για την πολιτισμική αξία της περιοχής τους, οι οποίοι εντυπωσιάστηκαν με τον μνημειακό της πλούτο. Επίσης, ανέδειξε την ανάγκη για ανάλογες δράσεις και τη σύσφιξη σχέσεων μεταξύ των μελών της κοινότητας ή/και διαφορετικών κοινοτήτων. Επίσης, φανέρωσε περαιτέρω την ανάγκη για ουσιαστική συνεργασία μεταξύ δημοτικών αρχών, φορέων/οργανισμών και κατοίκων για την εξασφάλιση της προστασίας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος των δημοτικών διαμερισμάτων, αλλά και της πόλης εν γένει.

Η Δράση έδειξε πόσο σημαντική είναι η διοργάνωση εκδηλώσεων στην 4^η ΔΚ για την τοπική κοινωνία, ειδικά σε γειτονίες της όπου σπάνια διοργανώνονται ανάλογα δρώμενα. Επίσης, κατέδειξε την ανάγκη να αναδειχθούν τα παλαιά κτήρια, τα περισσότερα από τα οποία είναι σε εγκατάλειψη. Η μεγάλη συμμετοχή κατοίκων είναι πολύ ενθαρρυντική και αναδεικνύει την αγάπη τους για τον τόπο τους.

Ομάδα υλοποίησης

ΟΠΑΝΔΑ: Ράνια Μελανιού (διευθύντρια ΟΠΑΝΔΑ), Βιβή Χαρίτου, Θεοδωρής Παναγιώτου, Νικόλας Πλακίδας, Κατερίνα Ταρνάρη
MONUMENTA: Ειρήνη Γρατσία, Αθηνά Παπαδοπούλου, Μαρία Χατζηαλεξίου
Harry Elephant: Νίκος Βουγιούκας, Μάρα Τσαουσίδου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α **Δημοσιεύματα**

Ο Διαγωνισμός Φωτογραφίας "Άγνωστες γωνιές της Αθήνας" πάει στην 4η Δημοτική Κοινότητα" | 10 Απριλίου έως 10 Μαΐου

<https://www.opanda.gr/index.php/politismos-dimos-athinaion/4099-o-diagonismos-fotografias-agnostes-gonies-tis-athinas-paei-stin-4i-dimotiki-koinotita-10-apriliou-eos-10-maiou-2026>

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1426761496143944&set=a.289926363160802&type=3>

Culture is Athens/ Πολιτισμός είναι η Αθήνα

<https://www.facebook.com/CultureIsAthens/posts/>

https://www.facebook.com/CultureIsAthens/posts/?comment_id=1015845689143944&comment_text=%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B3%CE%89%CE%BD%CE%B9%CE%83%CE%BC%CE%8C%CE%82-%CE%86%CE%89%CE%84%CE%BF%CE%B3%CE%81%CE%B1%CE%86%CE%AF%CE%B1%CE%82-%CE%AC%CE%B3%CE%BD%CE%89%CE%83%CE%84%CE%B5%CE%82-%CE%B3%CE%89%CE%BD%CE%B9%CE%AD%CE%82-%CE%84%CE%B7%CE%82-%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BD%CE%B1%CE%82-4%CE%B7-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%8C%CE%84%CE%B7%CE%84%CE%B1-10-%CE%B1%CE%80%CE%81%CE%B9/1276901487971557/

Ανακαλύπτοντας τις άγνωστες γωνιές της Αθήνας: Διαγωνισμός φωτογραφίας της MONUMENTA στην 4η Δημοτική Κοινότητα

<https://www.in2life.gr/article/2014666/anakalyptontas-tis-agnostes-gonies-ths-athhnas-diagonismos-fotografias-ths-monumenta-sthn-4h-dhmotikh-koinotita>

Άγνωστες γωνιές της Αθήνας: η 4η Δημοτική Κοινότητα

10 Απριλίου-10 Μαΐου 2026

<https://www.archaiologia.gr/blog/>

<https://www.archaiologia.gr/blog/2026/04/21/%CE%AC%CE%B3%CE%BD%CE%89%CE%83%CE%84%CE%B5%CE%82-%CE%B3%CE%89%CE%BD%CE%B9%CE%AD%CE%82-%CE%84%CE%B7%CE%82-%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BD%CE%B1%CE%82-%CE%B7-4%CE%B7-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%84%CE%B9%CE%BA/>

Ο διαγωνισμός φωτογραφίας των ΟΠΑΝΔΑ-MONUMENTA πάει στην 4η Δημοτική Κοινότητα

<https://ipolizei.gr/o-diagonismos-fotografias-ton-opanda-monumenta-paei-stin-4i-dimotiki-koinotita/>

Άγνωστες γωνιές της Αθήνας: η 4η Δημοτική Κοινότητα

<https://ellas2.wordpress.com/>

<https://ellas2.wordpress.com/2026/04/26/%CE%AC%CE%B3%CE%BD%CE%89%CE%83%CE%84%CE%B5%CE%82-%CE%B3%CE%89%CE%BD%CE%B9%CE%AD%CE%82-%CE%84%CE%B7%CE%82-%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BD%CE%B1%CE%82-%CE%B7-4%CE%B7-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%84%CE%B9%CE%BA/>

Για τρεις ημέρες εξερευνούμε τις άγνωστες γωνιές στην Αθήνα

<https://www.athinorama.gr/plus/3071667/gia-treis-imeres-exereunoume-tis-agnostes-gonies-stin-athina/>

Τις άγνωστες γωνιές της Αθήνας θα γνωρίσουμε το τριήμερο 16-18 Μαΐου

<https://www.in2life.gr/article/2014892/tis-agnostes-gonies-ths-athhnas-tha-gnorisoyme-to-trihmero-1618-maiou>